

GBO netwerklunch - nieuwkomers

28.03.2023

NIEUWKOMERS

WELKOM - PROGRAMMA

1. Stad Leuven

- beleid
- doelgroep
- praktijk

2. Kernpartners GBO

- OCMW
- CAW
- mutualiteit

3. Juridisch hulp

4. Contact

NIEUWKOMERS

SITUERING BELEID

Beleidslijn en personeelsinzet sinds 2017.

Uitbouw van een structureel nieuwkomersbeleid, ingebed in ruimer diversiteitsbeleid.

Doelgroepzijde

- versterking en activering, ifv toekomstperspectief en participatie
- inzet op breed ondersteuningsaanbod op diverse domeinen + differentiatie tvv maatwerk
- preventief – curatief

Aanbodzijde

- categoriaal, ifv ontwikkelingen transversaal
- geïntegreerd en complementair, expertiseopbouw en -deling
- netwerking en partnerwerking (intern/extern), met stad als regisseur

NIEUWKOMERS

DOELGROEP

Recente anderstalige nieuwkomers, met focus op mensen met een vluchtverhaal

= in procedure + erkend vluchtelingen + subsidiair beschermden + gezinsherenigers + niet-begeleide minderjarigen

= in Leuven sinds 2015 (cfr. internationale migratiecrisis)

Op 1.1.23 ±1700 vluchtelingen in Leuven:

- Syrië - Somalië - Afghanistan - Turkije - Irak - Eritrea - Palestina - ...
- erkend >> subsidiair beschermd > gezinshereniger > asielzoekers
- 63% man + 37% vrouw
- 68% is tussen 19 en 45 jaar ; 23% is -18 jaar
- 35% alleenstaand + 65% in gezinsverband

NIEUWKOMERS

PRAKTIJK

Aanbod dat door de stad Leuven wordt geïnitieerd of mogelijk gemaakt om anderstalige nieuwkomers (vluchtelingen) te onthalen en te ondersteunen:

1. onthaaltraject (totaalgroep)
2. activeringstraject (jongvolwassenen → totaalgroep)
3. welzijnstraject (gezinnen)
4. preventietraject (meest kwetsbaren & risicogroep)

NIEUWKOMERS

1. 'ONTHAALTRAJECT'

'welkom & wegwijs' aan totaalgroep

- De Nomade: open onthaalhuis - ontmoeting, ontdekking en ontplooiing centraal
- OCMW: 'ondersteuningsteam vluchtelingen'
- buddywerking: vrijwilligers geven nieuwkomers brede ondersteuning bij hun integratietraject
- oefenkansen Nederlands: oefenlessen, praatgroepen en whatsapp-groepjes, uitspraaklessen, meertalige conversatietafels, huiswerkbegeleiding, ...
- samenlevingsparticipatie: OKAN-vrijtijdswerking, ROOTS, OHL Worldteam, Refu Interim, Fietsschool, ...
- cultuursensitieve ondersteuners: etnisch-diverse brugfiguren (aanvullend op sociaal tolken en vertalers, en taalhulpen)
- 'community': koepelwerking van (etnisch-diverse) sleutelfiguren en rolmodellen, met o.a. erkende etnisch-diverse organisaties

NIEUWKOMERS

2. 'ACTIVERINGSTRAJECT'

focusgroep: (laaggeschoolde) jongvolwassenen → ruime doelgroep

- ± voltijds en geïntegreerd traject, met duurtijd van 1 of 2 semesters
- als voortraject op professionele loopbaan (onderwijs, opleiding, werk)
- informeren, oriënteren en versterken ifv realistische toekomstperspectieven
- NT2, wiskunde, ICT, persoonlijke en professionele oriëntering, vrije tijd
- inzet vanuit een breed partnerschap + trajectbegeleiders van tewerkstellingsteam OCMW

NIEUWKOMERS

3. 'WELZIJNSTRAJECT'

focusgroep: gezinnen

- Caritas: integrale en intensieve begeleiding voor de meest kwetsbare nieuwkomersgezinnen
- GAMS: psychosociale ondersteuning nav (risico op) vrouwelijke genitale verminking, gedwongen huwelijk of gendergerelateerd geweld
- 'steunteam vluchtelingen' op school: consulenten taalverwerving (CTO) en traumazorg (Praxis P), via netwerk Samen Onderwijs Maken (SOM)
- netwerk Huis van het Kind: opvolging en ondersteuning van zwangerschap tot jongvolwassenheid: parelcoaches, gezinscoaches en -buddy's, Kirikou, schoolondersteuners, ...

NIEUWKOMERS

4. 'PREVENTIETRAJECT'

focusgroep: meest kwetsbare ('risico'-)groep

- Minor-Ndako VZW: contextbegeleiding in functie van autonoom wonen (CBAW)
- Hejmo/SOS Kinderdorpen: opvang voor NBMV in een kleine leefgroep
- CAW 'Vluchtelingenonthaal': juridisch-administratieve informatie en ondersteuning mbt vreemdelingenwetgeving
- CAW 'JAC outreach' voor jonge vluchtelingen
- CAW MindSpring: laagdrempelig psycho-educatief groepsprogramma voor vluchtelingen in eigen taal
- CGG: traumazorg voor OCMW-cliënten

NIEUWKOMERS

OEKRAÏNE

- aanwerving Oekraïneteam
- crisistolken
- 2 opvangcentra → nog 1 operationeel ('Scheut')
- burgeropvang
- onthaal- en infopunt → integratie in De Nomade
- medische kabinetten en psychologische ondersteuning
- infosessies
- woonbegeleiding
- trajectbegeleiding
- buddywerking

Stavaza 21.02.23: 766 Oekraïners in Leuven

NIEUWKOMERS

KERNPARTNERS GBO

OCMW - ondersteuningsteam vluchtelingen

- cultuursensitieve ondersteuners (CSO)
- Caritas gezinsbegeleiding
- CGG traumazorg

CAW

- Vluchtelingenonthaal
- Oekraïne
- Mind-Spring
- JAC outreach

Mutualiteit

- inschrijving
- B2B

Ondersteuning van vluchtelingen vanuit OCMW Leuven

leuven

1) Team cultuursensitieve ondersteuning (CSO)

Historiek

- 2017 – start bij OCMW
  - ◆ vluchtelingen crisis
  - ◆ tandem: toeleider en maatschappelijk werker

TOELEIDER: brug tussen OCMW-cliënt en hulpverlener
- 2020 – uitbreiding naar interculturele bemiddeling
  - ◆ vragen uit welzijns- en zorgsector
  - ◆ samenwerking Stad Leuven, OCMW Leuven, CAW Oost-Brabant, CGG VBO en Praxis P

INTERCULTUREEL BEMIDDELAAR: ondersteunt het hulpverleningsproces bij taal en/of socioculturele drempels

2017 – start bij OCMW
- 2021 – samenvoeging tot team CSO

Toeleiders

+

**Intercultureel
bemiddelaars**

**= Team cultuursensitieve
ondersteuners**

! Geen tolk

! Geen hulpverlener

Team cultuursensitieve ondersteuning

Via stad Leuven en OCMW Leuven is er een team van cultuursensitieve ondersteuners beschikbaar wanneer je moeilijkheden ervaart in het hulp- of dienstverleningsproces en vermoedt dat hierbij zowel taal- als sociaal-culturele en/of religieuze verschillen aan de basis liggen.

- **Wat is een cultuursensitieve ondersteuner (CSO)?**
- Een cultuursensitieve ondersteuner is een persoon die zelf een migratieachtergrond of vluchtverleden heeft en daardoor een brug kan vormen tussen de hulp- of dienstverlener en de cliënt. De CSO kan zich inleven in de situatie van de cliënt en kan ook met de cliënt communiceren in zijn/haar moedertaal, waardoor gesprekken tussen hulpverlener en cliënt vlot kunnen verlopen.
- Een CSO kan culturele en religieuze duiding geven aan de hulpverlener en aan de cliënt. Hij/zij kan ook verwachtingen op elkaar afstemmen, inzichten geven in de belevingswerelden van de beide partijen en interpretatieverschillen detecteren.
- Naast letterlijk vertalen kan een CSO ook hertalen: vb. spreuken en gezegden, moeilijke termen, ... in de moedertaal van de cliënt uitleggen.

- De CSO ondersteunt de hulpverlener bij het hulpverleningsproces, maar neemt nooit de rol van hulpverlener over. (triade)
- De CSO neemt ook nooit de rol van een sociaal tolk over. Hij/zij kan enkel worden ingeschakeld indien er naast vertaling ook culturele duiding noodzakelijk is om het hulp- of dienstverleningsproces beter te laten verlopen.

■ **Wat kan een cultuursensitieve ondersteuner doen?**

- Bij een consult aanwezig zijn
- Mee op huisbezoek gaan
- Een infosessie, actie of project rond welzijn, gezondheid of andere thema's mee begeleiden
- Vooraf met de hulp- of dienstverlener een casus bespreken zonder bij het gesprek bij te zijn
- Informatie geven aan de cliënt over bijvoorbeeld de volgende stap in het hulpverleningsproces

Team cultuursensitieve ondersteuning

Voorstelling team CSO

Abdul

Aliya

Bara

Efrata

Heveen

Nevin

Saciid

Cultuursensitieve ondersteuning in Leuven

Aanvraag consult

■ Talen

- ◆ Arabisch
- ◆ Koerdisch (Kurmanji)
- ◆ Dari
- ◆ Pashtu
- ◆ Farsi
- ◆ Somali
- ◆ Tigrinya

■ Prijs

- ◆ eerste 3 gesprekken: gratis
- ◆ €15/eerste uur, €5 bijkomend uur

■ Dienstverleningsovereenkomst

■ Online aanvraagformulier:

- ◆ [Vraag consult CSO aan | OCMW Leuven \(ocmw-leuven.be\)](https://ocmw-leuven.be/vraagconsult)

■ Vragen?

- ◆ ondersteuningvluchtelingen@ocmw-leuven.be
- ◆ 0490 49 98 85 (Ilse Lambrechts)

■ Meer info: [Cultuursensitieve ondersteuning voor hulpverleners | OCMW Leuven \(ocmw-leuven.be\)](https://ocmw-leuven.be/cultuursensitieve-ondersteuning-voor-hulpverleners)

2) Caritas – OCMW Leuven

Intensieve gezinsbegeleiding voor OCMW-cliënten in Leuven

- ◆ OCMW Leuven heeft een gunningsopdracht lopen met Caritas International ter ondersteuning van de meest kwetsbare vluchtelingen. Caritas biedt hiervoor een integrale begeleiding van deze doelgroep.
- ◆ start in 2017
- ◆ **Doelgroep:** Kwetsbare vluchtelingen die extra ondersteuning nodig hebben op verschillende levensdomeinen.

De doelgroep heeft een andere culturele achtergrond.

- a) nieuwkomers met legaal verblijfsstatuut, waarbij de prioriteit aan diegenen gegeven wordt, die pas in België zijn toegekomen
- b) die woonachtig zijn in Groot-Leuven
- c) en die voldoen aan de criteria van kwetsbaarheid (alleenstaande ouders en jongeren, analfabeten, personen met een handicap, medisch zorgbehoevenden, personen met een psychische problematiek, personen zonder netwerk, gezinnen toegekomen via gezinshereniging).

3) CGG – OCMW Leuven

- Centrum Geestelijke Gezondheidszorg Vlaams-Brabant Oost vzw krijgt een budget van OCMW Leuven en Stad Leuven om consultatie-uren te voorzien voor vluchtelingen en etnisch-diverse minderheden die doorgestuurd worden door het OCMW, het Centrum Algemeen Welzijnswerk Oost-Brabant vzw en andere partners zoals wijkgezondheidscentra.
- Indien nodig worden tolken/CSO-ers ingeschakeld om de begeleiding in de moedertaal te laten verlopen.
- Doelgroep CGG:
  - Voor nieuwkomers (maximum 10 jaar in België) onder de OCMW-cliënten met een vluchtverleden/migratieachtergrond. (cliënt-vluchtelingen)
  - Cliënten die langdurige therapie nodig hebben.

biedt hulp bij
alle welzijnsvragen

Kernopdrachten CAW

- Onthaal
- Begeleiding
- Preventie en signaleren

Onthaal

Algemeen onthaal

voor volwassenen

voor jongeren tussen 12 en 25

Specifiek onthaal

voor slachtoffers

voor gedetineerden

Voor mensen zonder, of met een onzeker
verblijfsstatuut

Vluchtelingenonthaal

Informatie, advies, ondersteuning, doorverwijzing
bij vragen over:

- Precair verblijf:
  - Bekomen/ behouden verblijfsstatuut
  - Rechten/plichten van mensen zonder wettig verblijf
  - Toegang medische zorg

Vluchtelingenonthaal

- Verzoek internationale bescherming
  - Recht op opvang?
  - Aanvraag pro-deo advocaat
  - Toegang medische zorg, toegang arbeidsmarkt
  - Rechten/plichten
- Kort verblijf
  - informatie over voorwaarden/procedure/nodige documenten
  - ondersteuning en begeleiding tijdens procedure

Vluchtelingenonthaal

- Gezinshereniging:

- informatie over voorwaarden/procedure/nodige documenten
- ondersteuning en begeleiding tijdens procedure

- Aanvragen Belgische nationaliteit:

- informatie over voorwaarden/procedure/nodige documenten
- ondersteuning en begeleiding tijdens procedure

Vluchtelingenonthaal

- Humanitair visum en
humanitaire regularisatie

- informatie over voorwaarden/procedure/nodige documenten
- ondersteuning en begeleiding tijdens procedure

- Psycho-sociale ondersteuning

- detectie van noden
- doorverwijzing gespecialiseerde hulp: intern/extern

Vluchtelingenonthaal

- Consulten hulpverleners
- via mail, telefoon, fysiek

Samenwerking

- Agentschap integratie en inburgering
  - Belgische ambassades
  - Dienst vreemdelingenzaken
  - Lokale besturen
  - Outsourcingbureaus
  - Commissariaat generaal voor vluchtelingen en staatlozen
  - Fedasil / reach-out
  - Eerstelijnspsycholoog
  - Vluchtelingenteam CGG
  - Advocaten
-
- Tolkendiensten: AGII en sociaal vertaalbureau Brussel

Aanmelden

- Zowel voor jongeren (-25) als volwassenen
JAC-werking en volwassenenwerking
- Verschillende kanalen
  - fysiek
  - telefonisch
  - mail
  - chat
  - Online aanmeldingen

Team Oekraïne

- Maart 2022 middelen gekregen voor Psycho-sociaal aanbod voor Oekraïense vluchtelingen en hun omgeving
- Team Oekraïne: collega's in elke vestiging

Aanbod team Oekraïne

- Individuele laagdrempelige en proactieve psychosociale eerstelijns hulp aan personen uit de doelgroep van Oekraïense vluchtelingen en hun directe sociale omgeving (opvanggezinnen, vrijwilligers)
- Individuele psychosociale begeleiding in het kader van slachtofferschap voor personen uit de doelgroep van Oekraïense vluchtelingen en hun directe sociale omgeving
- Groepsaanbod voor Oekraïense vluchtelingen
- Mind-Spring kan via ons gevraagd worden, maar is een extern betalend aanbod.

Aanbod team Oekraïne

Momenteel:

- Groepsaanbod in collectieve opvang en Nomade
  - Psycho-educatie: stress en draagkracht, migratie
  - relaxatie
- Individuele begeleiding bij Oekraïense vluchtelingen

Samenwerking

- CGG (centrum geestelijke gezondheidszorg)
- AGII (agentschap integratie & inburgering)
- Collectieve opvangcentra
- OCMW
- OKAN
- ...

Aanmeldingen Team Oekraïne

- Mail: oekraine@cawoostbrabant.be
- Online aanmeldformulier
- Volwassenenonthaal

Mindspring

- Psycho-educatief groepsaanbod voor asielzoekers en vluchtelingen in eigen/contact taal
- Werkvormen: psycho-educatieve groepsgesprekken
- Infosessie, 6 sessies van 2 uur, terugkomsessie
- 8-15 deelnemers

Mindspring - doelgroep

- Asielzoekers
- Erkende vluchtelingen, subsidiair beschermden, gezinsherenigers
- Mensen met een migratieachtergrond

Mindspring - doel

- Verhogen van de mentale weerbaarheid van vluchtelingen vanuit hun eigen kracht
- Helpen vluchtelingen de toekomst aan te pakken
- Preventieve functie: benoemen van klachten en problemen
- Mensen met een migratieachtergrond uit hun isolement halen

Mindspring

Mind-Spring wordt aangeboden in:

Arabisch, Dari, Farsi, Pashtu, Tigrinya,
Somalisch, Koerdisch, Turks, Albanees,
Engels, Frans, Russisch, Tsjetsjeens,
Georgisch, Mongools, Urdu, Nederlands...

Mindspring

- Mind-Spring trainer
  - Vluchteling
  - Ervaringsdeskundige
  - Opleiding tot Mind-Spring trainer
- Mind-Spring co-begeleider
  - Hulpverlener
  - Opleiding tot Mind-Spring co-begeleider
- Tolk

Mindspring

- SESSIE 1: Normale reactie op abnormale situatie
- SESSIE 2: Stress, stressklachten en de vicieuze cirkel
- SESSIE 3: Omgaan met stress
- SESSIE 4: Verlies en rouw
- SESSIE 5: Hoe word ik wie ik wil zijn?
- SESSIE 6: Een sprong naar de toekomst

Mindspring

Info en aanmelden:

mindspring@cawoostbrabant.be

Fien Geets: 0483 69 27 47

inschrijvingen
nieuwkomers

Titularis

Vluchteling	Rijksregister	Loontrekkend
Inschrijvingsformulier mutualiteit	Inschrijvingsformulier mutualiteit	Inschrijvingsformulier mutualiteit
Document CGVS "erkend vluchteling"	Verklaring op eer inkomsten OF Attest leefloon (3 maanden)	Onderwerpingsattest via werkgever (of DIMONA – digitale registratie)
	Kopie ID kaarten (niet-Belgen)	
	Gezinssamenstelling	

Personen ten laste

+ 18 jaar	- 18 jaar
Attest “wijziging gezin”	Attest “wijziging gezin”
Kopie ID-kaart (niet-Belg)	Kopie ID-kaart (niet-Belg)
Verklaring op eer “inkomsten”	/
Gezinssamenstelling (indien geen registratie in kruispuntbank)	Gezinssamenstelling (indien geen registratie in kruispuntbank)

Online registratie

- Via website

www.fsmb.be/nl/inschrijven

- Via afspraken

www.fsmb.be/nl/afspraken

Info

Solidaris Leuven
Mechelsestraat 70/72
3000 Leuven

Contactpersoon **Roeland Vandevelde**
tel. 016/22 57 04

B2B-dienstverlening

Nathalie De Saegher

Service op maat van bedrijven/ organisaties

- Vast aanspreekpunt
- Kosteloze dienstverlening
- Expertise internationale wetgeving
- Prioritaire dossierbehandeling

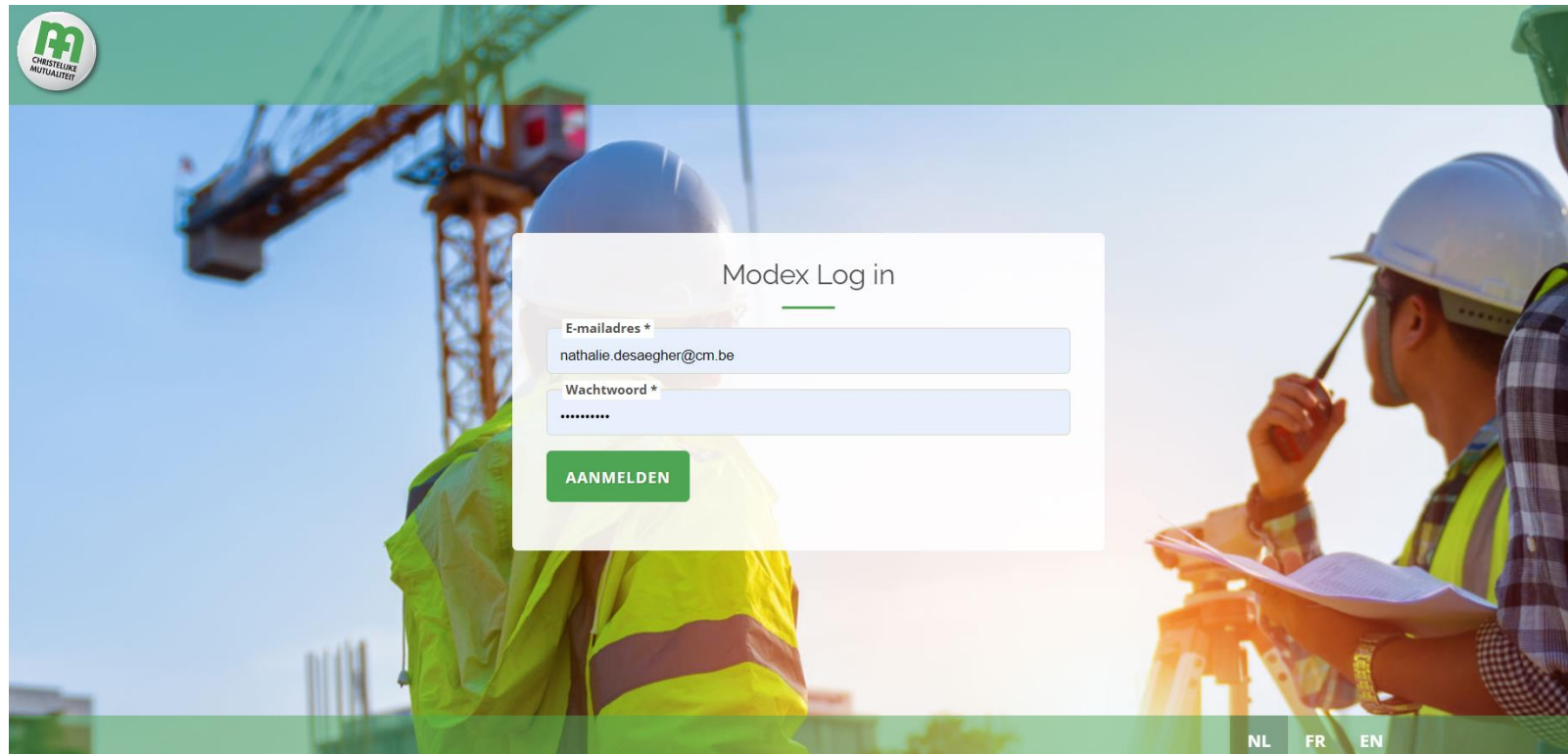
Verstaanbaar verzekerd

- Anderstalige infofiches (14)

Eenvoudige procedure

Online inschrijvingstool -> MODEX

Meer info?

- Nathalie De Saegher
- 0475 40 25 71
- B2b.vlbb@cm.be

NIEUWKOMERS

JURIDISCH

Agentschap Integratie & Inburgering

Dienst vreemdelingenrecht en internationaal familierecht

- Informatieve website, nieuwsbrief, helpdesk (tel/mail) en vormingsaanbod.
- Contact: <https://www.integratie-inburgering.be/nl/juridische-dienstverlening> of www.vreemdelingenrecht.be

Stad Leuven

- Loket niet-Belgen
- Contact: 016 27 21 94 ; nietbelgen@leuven.be ; <https://leuven.be/aanvragen-en-documenten>

NIEUWKOMERS

JURIDISCH

CAW 'Vluchtelingenonthaal'

- Informatie en juridisch-administratieve ondersteuning mbt vreemdelingenwetgeving: begeleiding bij asielprocedure, gezinshereniging, nationaliteit, ...
- Contact: onthaal@cawoostbrabant.be ; 0800 13 500 ; www.caw.be ; outreachers in De Nomade

Fedasil 'Reach Out'

- Informatie en ondersteuning mbt asiel (uitklaren van opties) voor mensen zonder papieren, of in procedure zonder opvang, of met opvang buiten Fedasil.
- Contact: David Khalil Zare: 0475/820945 ; david.khalilzare@fedasil.be ; zitdag in De Nomade
- Informatieve website (in verschillende talen): www.fedasilinfo.be

Huis van de Advocaat

- (gratis) juridische bijstand
- Contact: www.balieleuven.be/gratis-juridische-bijstand

NIEUWKOMERS

CONTACT

Vragen, ervaringen en verbeteringsuggesties?

We helpen je graag verder!

- neem een kijkje op <https://leuven.be/nieuwkomers>
- welkom in De Nomade, het onthaalhuis voor nieuwkomers (Heuvelhofpark Kessel-Lo)

Lien Eerdeken - coördinator nieuwkomersbeleid

lien.eerdeken@leuven.be ; 016 27 28 75 ; 0492 25 91 06

Bedankt! Nog vragen?

gbo@leuven.be

Alle netwerklunches zijn terug te vinden via de website van de eerstelijnszone:

[Geïntegreerd Breed Onthaal \(GBO\) Leuven | Eerstelijnszones](#)

